

ለ፡ የሰሕተት ትምህርቶች ከሐዋርያት ዘመን በኋላ ።

የአሪዮስ ስሕተት ።

ሀ፡ ክርስቶስ ፍጡር ነው አለ ።

ክርስቲያኖች ከመጀመሪያው ዘመን እንሥቶ ኢየሱስ ክርስቶስ ከድንግል ግርያም የተወለደ እውነተኛ ሰው መሆኑን ከግመናቸውም በላይ እውነተኛ አምላክም መሆኑን በግመን ይሰግዱለትና ያመልኩት ነበር ።

በዮሐንስ ወንጌል መግቢያ ላይ ኢየሱስ ቃል ተባለ ። ቃልም እግዚአብሔር ነበረ ተብሎ ተጻፈለት ። የሰውን ሥጋ ነሥቶ ከድንግል የተወለደው ኢየሱስ እግዚአብሔር ነው ። አምላክ ነው ። ዮሐ. ፩፡ ፩ ። ቂላ. ፩፡ ፲፱ ፡

ነገር ግን አምላክነቱን ለመካድ የተነሡ ሰዎች አሉ ። በጥንት ዘመን ታሪክ ከእነርሱ ዋናው አሪዮስ የተባለው የእስክንድሪያ ከተማ ቄስ ወይም ሽግግሌ ነው ።

ክርስቶስ እግዚአብሔር ከፈጠራቸው ፍጥረቶች የመጀመሪያው ነው ፤ ፍጡር ነው ፤ ያልነበረምበትም ጊዜ አለ ፤ ከዘላለም ጀምሮ የሚኖር አይደለም ፤ ከእግዚአብሔር ጋር የተካከለ አይደለም ፤ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክ ነው ለማለት አይቻልም እያለ ያስተምር ነበር ።

በእርሱ ትምህርት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ትልቅ ክርክር ተፈጠረ ። አሪዮስን የደገፉ ሰዎች ሲኖሩ የሚቃወሙትም በዛ ያሉ ናቸው ። በቤተ ክርስቲያንም ክርክሩ የመለያየት ምክንያት ሆነ ።

ለ፡ የኒቅያ ጉባዔ ።

በዚህ መካከል ቆስጠንጢኖስ ቄሣር ሰላም እንዲፈጠር በማለት የቤተ ክርስቲያን ጳጳሳት ኒቅያ በተባለችው የትንሽዋ እስያ ከተማ ተሰብስበው ስለ ጉዳዩ ውይይት እንዲያደርጉ ወሰነ ። በውሳኔውም መሠረት በ፪፻፳፭ ዓ. ም. ጳጳሳት ለዚህ ጉባዔ ተሰበሰቡ ። በቀጥረው ፪፻፲፰ ናቸው ።

ግማሾቹ በዲዎክሌቲያኑስ ስደት ጊዜ ተሰድደው ብዙ መከራ ያዩ፣ ልዩ ልዩ ሥጋዊ ጉዳትም የደረሰባቸው ናቸው። « ዓይናቸው ተበስቶ ዕውራን የሆኑ አሉ። እግርና እጅ ተቆርጦበት አካለ ስንኩል የሆነ ብዙ አለ። በሰውነታቸው ላይ የሚታየው ጠባሳ በስደት ጊዜ አሰቃቂ ግርፋትና ድብደባ የደረሰባቸው ለመሆኑ ምስክር ነው። »

ስለ አሪዮስ ሐሳዊ ትምህርት ውይይት ለማድረግ የተሰበሰቡ እነዚህ ናቸው።

ሐ : አትናቴዎስ ።

በጉባዔው ላይ ከጳጳሳት ይልቅ ለእውነተኛው ሃይማኖት ሊዋጋ የተነሣው አትናቴዎስ የተባለ ዲያቆን ነው። በኋላ በእስክንድሪያ ጳጳስ እንዲሆን የተመረጠው እርሱ ነው።

አትናቴዎስ በክርክሩ ላይ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ጋር የተካከለ ነው። ከአብ አያንስም፣ ከእግዚአብሔር አብ ጋር እግዚአብሔር ወልድ ኢየሱስ ከዘላለም ጀምሮ የሚኖር ነው። አምላክ ባይሆን ኖሮ ከኃጢአታችን ሊያድነን አይችልም ነበር እያለ ይከራከር ነበር።

ጉባዔውም በዚህ ነገር አትናቴዎስን በመደገፍ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው፣ የተፈጠረም ሳይሆን ከዘላለም ከአብ የተወለደ በህልውና ከአብ ጋር አንድ፣ ከአምላክ የተገኘ እውነተኛ አምላክ ነው ብለው ተስማሙ። በዚህም ውሳኔ የአርዮስ ትምህርት ሐሰት ነው ብሎ ተወገዘ።

ቤተ ክርስቲያን እስከ ዛሬ የጥንት ዘመን አበውሰለ ክርስቶስ የነበራቸውን እምነት በመከተል፣ እውነተኛ አምላክ ነው፣ ከአብ ጋር አንድ ነው እያለች ትመሰክራለች።

ስለ መንፈስ ቅዱስ የተደረገ ጉባዔ።

የአሪዮስ ተከታዮች ስለ መንፈስ ቅዱስም ያስተማሩት ትምህርት የተሳሳተ ነው። በወልድ የተፈጠረ

ነው ይላሉ ። ስለዚህ ወልድ ከአብ በታች እንደ ሆነ መንፈስ ቅዱስም ከወልድ በታች ነው ይላሉ ። በሥላሴ ውስጥ ሦስቱ አካላት ሦስት የተለያዩ ደረጃዎች አሉ አቸው እንጂ እኩል አይሆኑም እንደ ማለት ነው ።

ቤተ ክርስቲያን ይህንን ትምህርት ትከክለኛ አድርጋ ልትቀበለው አልቻለችም ። በጉዳዩም ጉባዔዎች ተደርገው ተወያዩበት ። በ፫፻፴፩ ዓ. ም. ፻፶፮ ጳጳሳት የተገኙበት ጉባዔ ቅስጥንጥንያ በተባለችው ከተማ ተደረገ ። ጉባዔውም የአሪዮስ ተከታዮች ያስተማሩትን ትምህርት አውግዞ መንፈስ ቅዱስ በዘላለማዊነትና በመለኮት ከአብና ከወልድ ጋር የተካከለ ነው በማለት በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመሠረተውን የቤተ ክርስቲያንን እምነት ገለጠ ። ከአብና ከወልድ ጋር በሚሰገድለት፣ በነቢያት በተናገረ፣ የሕይወት ጌታና ሰጪ በሆነ፣ በመንፈስ ቅዱስ እናምናለን የሚለውን ቃል ትከክለኛ አድርገው ተቀበሉት ።

በዚህ ቃል እንደ ተገለጠ መንፈስ ቅዱስ እንደ አብና እንደ ወልድ እውነተኛ አምላክ ነው ።

ስለ ክርስቶስ ባሕርያት የተደረገ ክርክር ።

በመጽሐፍ ቅዱስ እንደምንማረው ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ ሰው እውነተኛ አምላክ ነው ። ክርስቶስ ግን አንድ እንጂ ሁለት አይደለም ። አንድነቱን አምነን እንመሰክራለን ።

ይህ ነገር እንዴት ሊሆን ይችላል፣ እንዴትስ እውነተኛ ሰው፣ እውነተኛ አምላክ ለማለት እንችላለን? ብለው የሚጠይቁ ሰዎች ይኖራሉ ። ከዚህም አልፎ ነገሩ ስላልገባቸው ትምህርቱን ሳይቀበሉት የቀሩ ክርክርም በማድረግ መለያየትን የፈጠሩ አሉ ።

ከዚህ የተነሣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ተሰብስበው ለጠያቂዎች አስፈላጊውን መልስ አዘጋጁ ። በ፳፻፩ ዓ.ም. አምስት መቶ ጳጳሳት የተገኙበት ጉባዔ ከልኬዶን በተባለችው ከተማ ተደርጎ፣ ክርስቶስ አንድ ነው፣ አንድ ሆኖ ሳለ ግን ሁለት የማይለያዩ ባሕርያት አሉበት፣ አንደኛው አምላካዊ ሲሆን ሁለተኛው ሰብአዊ

ነው በግለት ስለ ክርስቶስ ያላቸውን እምነት ገለጡ =
ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክና እውነተኛ ሰው
ነው ግለት ነው =

ከዓለም አብያተ ክርስቲያናት አብዛኞቹ የክልኬ
ዶንን፣ የዳምነት መግለጫ ትክክለኛ አድርገው ተቀብለ
ውታል =

እስከ ዛሬ ግን ያልተቀበሉም አሉ = ያዕቆባው
ያን የተባሉት የሶርያ አገር ክርስቲያኖች፣ የግብጽ አገር
ቤተ ክርስቲያንም፣ የኢትዮጵያም ለርቶዶክስ ተዋሕዶ
ቤተ ክርስቲያን ስለ ክርስቶስ ሲያስተምሩ፣ እንደ
አካል ሁለት ባሕርያት ግለትን ትተው እንደ አካል
እንደ ባሕርይ ይላሉ =

የኢሳጊዮስ በሕተት =

ኢሳጊዮስ በአይርላንድ አገር የተወለደ መነሱ
ነበር =

በ፪፻፱ ዓ.ም. ትምህርቱን ለማስተማር ወደ ኢጣ
ሊያ መጣ = ከዚያም ወደ ሰሜን አፍሪካ ተሻገረ = ሲያ
ስተምርም እንዲህ ይል ነበር =

፩. ሰው ነጻ የሆነ ፈቃድ አለው = ከቶ ሆነ
ደግ የፈለገውን ሁሉ ለመሥራት ይችላል =

፪. ሰው ኃጢአት ሳይኖርበት ይወለዳል፣ ግለት
የተወረሰ ኃጢአት የለበትም =

፫. ሰው ቢፈልግ ኃጢአትን ሳይሠራ ሊኖር ይች
ላል = ኃጢአትንም ሠርተው የማያውቁ ሰዎች
አሉ =

፬. ለሰው ዋናው ነገር የእግዚአብሔርን ሕግ
መጠበቅ ነው = በወንጌልም ብቻ ሳይሆን
ሰው ሕግን በመጠበቅም ወደ መንግሥተ
ሰማያት ሊደርስ ይችላል =

እንደዚህ ያለ ትምህርት የክርስትናን ሃይማኖት
ዋናዎች አርእስተ ነገሮች የሚቃረን መሆኑ ግልጽ
ነው = ሰው በራሱ ኃይል ከኃጢአት ለመራት፣ በራሱም

ጥረት ነፍሱን ለማዳን ከቻለ ክርስቶስ ኃጢአተኞችን ለማዳን ወደ ዓለም መምጣት አያስፈልገውም ነበር።

የጥንት ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ይህንን ነገር ደገና አድርገው ስለ ተገነዘቡት የኢላሂዮስ ትምህርት ሐሰት ነው ብለው አወገዙት። በተለይም ስሕተቱን ሊገልጥበት የተነሣው ታላቁ የቤተ ክርስቲያን አባት አውግስጢኖስ ነው። እርሱም በቃል በጽሑፍም ጉላ አድርጎ እንዲረዳው ሰው ከአባት ከእናት የወረሰው ክፉ የሆነ የኃጢአት ዘንባል ያደረበት ፍጡር ነው። በተፈጥሮው መልካም ሥራ የለውምና በራሱ ሥራ ሊድን አይችልም።

በራሱ ተስፋ የሌለው ኃጢአተኛ ሊድን የሚችለው በእግዚአብሔር ቸርነትና ጸጋ ብቻ ነው። ይኸ ውም ክርስቶስን በልብ እምነት ቢቀበለው ነው። ሰው ወደ መንግሥተ ሰማያት ሊደርስ የሚችለው ስለ ኃጢአተኞች በሞተው በኢየሱስ ክርስቶስ እምና የኃጢአትን ስርየት በማግኘቱ ነው። እንጂ በራሱ ሥራ አይደለም እያለ አውግስጢኖስ ያስተምር ነበር።

የቤተ ክርስቲያን እምነት፣ ከመጽሐፍ ቅዱስም የተማርነው ይህ ነው።

ጥያቄዎች።

- ፩. አሪዮስ ስለ ክርስቶስ ያስተማረውን ትምህርት ቤተ ክርስቲያን ልትቀበለው ያልቻላቸው ከምን የተነሣ ነው?
- ፪. የኒቅያ ጉባዔ በሰንት ዓመተ ምሕረት ተደረገ?
- ፫. በኒቅያ ጉባዔ ላይ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ምን ብለው ተስማሙ?
- ፬. በዚህ ጉባዔ ላይ የአሪዮስን ስሕተት ጥሩ አድርጎ የገለጠበት ዲያቆን ማን ነው?
- ፭. የአሪዮስ ተከታዮች ስለ መንፈስ ቅዱስ ምን ይሉ ነበር።?
- ፮. የጥንት ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ስለ መንፈስ ቅዱስ ምን በማለት ያስተምሩ ነበር?

፯ የክልኬዶን ጉባዔ መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት በማድረግ ስለ ክርስቶስ ባሕርያት ምን ብሎ ወሰነ ?

ምዕራፍ አሥራ ሦስት ።

የጥንት ቤተ ክርስቲያን የሃይማኖት መግለጫዎች ።

ባለፈው ምዕራፍ ቤተ ክርስቲያንን ስላስቸገሩ አት ስለ ስሕተት ትምህርቶች በአጭሩ አነበብን። ማኅበረ ምዕመናን ከእነዚህ ስሕተቶች እንዲጠበቁ፣ ትክክለኛውንም የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት በቀላል መንገድ ለማወቅ እንዲችሉ፣ የጥንት ቤተ ክርስቲያን መሪዎች አጫጭር የሃይማኖት መግለጫዎችን አዘጋጅተዋል።

እነዚህ መግለጫዎች አጭር በሆነ መንገድ የመጽሐፍ ቅዱስን እውነተኛ ትምህርት ስለሚጠቅሱ ለእኛም ይጠቅሙናል።

ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ ያለውን የጥንት ቤተ ክርስቲያንን ትምህርት የሚገልጡ የሃይማኖት መግለጫዎች ሦስት ናቸው።

ሀ ፡ የሐዋርያት የሃይማኖት መግለጫ ።

ይህ ጽሑፍ የሐዋርያት ተብሎ የተጠራው የሐዋርያትን እምነትና ትምህርት የሚጠቅስ በመሆኑ ነው። አዘጋጃዎቹ ግን ከሐዋርያት ዘመን በኋላ የኖሩ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ናቸው። ቃሉ እንዲህ የሚል ነው፡—

እኔ ሁሉን በሚችል ፡ ሰማይና ምድርን በፈጠረ ፡ በእግዚአብሔር አብ አምናለሁ ። ደግሞም በአንድ ልጁ ፡ በመንፈስ ቅዱስ በተፀነሰ ፡ ከድንግል ማርያም በተወለደ ፡ በጌንጢናዊው በጲላጦስ ዘመን መከራ በተቀበለ ፡ በተሰቀለ ፡ በሞተ ፡ በተቀበረ ፡ ወደ ሲኦል በወረደ ፡ በሦስተኛው ቀን ከሙታን በተነሣ ፡ ወደ ሰማይ በወጣ ፡ ሁሉን በሚችል በእግዚአብሔር አብ ቀኝ በተቀመጠ ፡ በሕያዋንና በሙታን ሊፈርድ ከዚያ በሚመለስ ፡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አምናለሁ ። ደግሞም በመንፈስ

Pontius

ቅዱስ ፡ በአንዲት ቅድስት የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ፡ በቅዱሳን አንድነት ፡ በኃጢአት ስርየት ፡ በሥጋ ትንሣኤ ፡ በዘላለም ሕይወት አምናለሁ ።

ለ ፡ የኒቅያ የሃይማኖት መግለጫ ።

እኔ ሁሉን በሚችል ሰማይንና ምድርን ፡ የሚታየውንና የማይታየውን በፈጠረ አንድ አምላክ በሚሆን በእግዚአብሔር አብ አምናለሁ ። እርሱ ብቻ የአብ ልጅ በሚሆን ዓለም ሳይፈጠር ከአብ በተወለደ ፡ ከብርሃን በተገኘ ብርሃን ፡ ከእውነተኛ አምላክ በተገኘ እውነተኛ አምላክ በሚሆን ፡ በተፈጠረ ሳይሆን በተወለደ ፤ በህልውናው ከአብ ጋር በተካከለ ፡ ሁሉ በእርሱ በሆነ ፡ ስለእኛ ስለሰዎች ስለደገነነታችን ከሰማይ በወረደ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ከድንግል ግርያም ሥጋ ነሥቶ ሰው በሆነ ፡ በኢንጢናዊው በኢሳጦስ ዘመን ስለእኛ በተሰቀለ ፡ መከራ በተቀበለ ፡ በተቀበረም ፡ በቅዱሳት መጻሕፍትም እንደተጻፈው በምስተኛው ቀን ከሙታን ተለይቶ በተነሣ ፡ ወደ ሰማይ በወጣ ፡ በአባቱም ቀኝ በተቀመጠ ፡ በሕያዋንና በሙታን ሊፈርድ ዳግመኛ በክብር በሚመጣው ለመንግሥቱ ፍጹሜ በሌለው በአንድ ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አምናለሁ ።

ከአብና ከወልድ ጋር በሚሰገድለት ፡ ከአብና ከወልድ በሚሠርጽ ፡ በነቢያት በተናገረ ፡ የሕይወት ጌታና ሰጪ በሆነ ፡ በመንፈስ ቅዱስ እምናለሁ ። በአንዲትም ቅድስት የሁሉም በሆነች የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን አምናለሁ ። ኃጢአት ለግሱተስ ሪያ በተደረገች በአንዲት ጥምቀትም አምናለሁ ። የሙታንንም ትንሣኤና ገና የሚመጣውን ዓለም ሕይወት እጠባበቃለሁ ።

ሐ ፡ የኢትዮጵያን የሃይማኖት መግለጫ ።

በእርዮስ ተከታዮች ላይ የተጻፈ ።

፩. ለመዳን የሚፈልግ ሰው ሁሉ ከሁሉም ነገር እስቀድሞ የሁሉ የሆነች የቤተ ክርስቲያን

ሃይማኖት እውነተኛ አድርጎ ሊቀበለው ያስ
ፈልገዋል ።

፪. ንጹሕና ሙሉ አድርጎ ያልጠበቀው ሰው ሁሉ
ያለ ጥርጥር የዘላለም ጥፋት ይደርስበታል ።

፫. የክርስቲያኖች የጋራ ሃይማኖት እንዲህ ነው ፤
በሦስትነቱ አንድነቱን ፣ በአንድነቱም ሦስት
ነቱን አምነን አንድ አምላክ እናከብራለን ።

፬. ይህንንም የምናደርገው አካላቱን ሳናደባልቅ
ሕልውናውንም ሳንከፍለው ነው ።

፭. ምክንያቱም የአብ አካል ለብቻው ፣ የወልድም
ለብቻው ፣ የመንፈስ ቅዱስም ለብቻው ነው ።

፮. ቢሆንም ፣ የአብ የወልድና የመንፈስ ቅዱስ መለ
ኮት አንድ ሲሆን ከብሩ ሥልጣኑም ለዘላለም
እኩል ሆኖ ይኖራል ።

፯. አብ በሕልውናው እንደ ወልድ ነው ፤ መንፈስ
ቅዱስም እንደዚሁ ነው ።

፰. አብ አልተፈጠረም ፤ ወልድም አልተፈጠረም ፤
መንፈስ ቅዱስም አልተፈጠረም ።

፱. አብ ወሰን የለውም ፤ ወልድም ወሰን የለውም ፤
መንፈስ ቅዱስም ወሰን የለውም ።

፲. አብ የዘላለም ፣ ወልድም የዘላለም ፣ መንፈስ
ቅዱስም የዘላለም ነው ።

፲፩. ቢሆንም ፣ ዘላለማዊ ሆኖ የሚኖረው አንድ
እንጂ ሦስት ዘላለማውያን አይኖሩም ።

፲፪. እንዲሁም ደግሞ ያልተፈጠረና ወሰን የሌለው
አንድ እንጂ ሦስት ያልተፈጠሩና ሦስት ወሰን
የሌላቸው አሉ አይባልም ።

፲፫. እንዲሁም አብ ሁሉን የሚችል ፣ ወልድም ሁሉን
የሚችል ፣ መንፈስ ቅዱስም ሁሉን የሚችል
ነው ።

፲፬. ቢሆንም ፣ ሁሉን የሚችል የሆነው አንድ እንጂ
ሦስት አይደሉም ።

፲፭. እንግዲህ አብ አምላክ ፣ ወልድም አምላክ ፣ መን
ፈስ ቅዱስም አምላክ ነው ።

- ፲፮ ሆኖም አምላክ አንድ እንጂ ሦስት አማልክት አይደሉም ።
- ፲፱ እንደዚሁም አብ ጌታ ፡ ወልድም ጌታ ፡ መንፈስ ቅዱስም ጌታ ነው ።
- ፲፳ ቢሆንም ፡ ጌታ የሆነው አንድ እንጂ ሦስት አይደሉም ። ምክንያቱም እውነተኛው የክርስቲና ሃይማኖት እያንዳንዱ አካል አምላክና ጌታ መሆኑን እንድናምን እንደሚያስገድድን ሁሉ
- ፲፱ እንደዚሁ የሁሉም የሆነ የክርስቲና ሃይማኖት ሦስት አማልክት ወይም ሦስት ጌቶች ብለን እንዳንጠቅስ ይከለክለናል ።
- ፳ አብ በግንም አልተሠራም ፡ አልተፈጠረም ፡ አልተወለደምም ።
- ፳፩ ወልድ ከአብ ብቻ ነው ፤ አልተሠራም ፡ አልተፈጠረምም ። ነገር ግን ተወለደ ።
- ፳፪ መንፈስ ቅዱስ ከአብና ከወልድ ነው ። አልተሠራም ፡ አልተፈጠረም ፡ አልተወለደምም ። ነገር ግን የሚሠርጽ ነው ።
- ፳፫ እንግዲህ አብ አንድ ሲሆን ሦስት አባቶች አይደሉም ፡ ወልድም አንድ ሲሆን ሦስት ወሎች አይደሉም ፡ መንፈስ ቅዱስም አንድ ሲሆን ሦስት ቅዱሳን መኖሩስት አይደሉም ።
- ፳፬ በሥላሴ ውስጥ አንዱ አካል ከሌላው ቀዳሚ ነት ወይም ኋለኛነት የለውም ። አንዱም ከሌላው የሚበልጥ ወይም የሚያንስ አይደለም ።
- ፳፭ ሦስቱ አካላት በዘለዓለማዊነትና በታላቅነት እኩል ናቸው ። ይኸውም ከፍ ብሎ እንደ ተጠቀሰ በሁሉም ነገር ሦስትነቱ በአንድነቱ ፡ አንድነቱም በሦስትነቱ እንዲከበር ነው ።
- ፳፮ ለመዳን የሚፈልግ ሰው ስለ ሥላሴ ማሰብ የሚገባው ይህ ነው ።
- ፳፯ ከዚህም ሌላ የዘላለምን ደኅንነት ለማግኘት የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ሥጋዊ እውነተኛ አድርጎ ማመን ያስፈልገዋል ።

- ፳፭. ምክንያቱም እውነተኛው ሃይማኖት ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ አምላክም ሰውም መሆኑን በግመን ነው ።
- ፳፱. እርሱም ዓለም ሳይፈጠር ከአብ ሕልውና የተወለደ አምላክ ።
- ፴. በዓለምም ላይ ከእኖቱ በሥጋ የተወለደ ሰው ሆኖ ሳለ ለባዊት ነፍስ ያለችው የሰውን ሥጋ የለበሰ ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው ነው።
- ፴፩. በአምላክነቱ ከአብ ጋር የተካከለ ፣ በሰውነቱም ከአብ ያነሰ ነው ።
- ፴፪. ነገር ግን አምላክም ሰውም ቢሆንም ክርስቶስ አንድ እንጂ ሁለት አይደለም ።
- ፴፫. አንድ ነው ። ይኸውም ሰውነቱ ከእግዚአብሔር ጋር አንድ በመሆኑ ነው እንጂ መለኮት ወደ ሥጋ በመለወጡ አይደለም ።
- ፴፬. እንግዲህ በጠቅላላው አንድ ነው ። ይኸውም በባሕሪያት መደባለቅ ሳይሆን በአካሉ አንድነት ነው ።
- ፴፭. ምክንያቱም ለባዊት ነፍስና ሥጋ የተዋሐዱበት ሰው አንድ እንደሚሆን ሁሉ አምላክና ሰው የሆነ ክርስቶስ አንድ ነው ።
- ፴፮. እርሱም ለደኅንነታችን ሲል መከራ የተቀበለ ፣ ወደ ሲላልም የወረደ ፣ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን የተነሣ ።
- ፴፯. ወደ ሰማይ የወጣ ፣ ሁሉንም በሚችል በእግዚአብሔር አብ ተኝ የተቀመጠ ፣ በሕያዋንና በሙታንም ሲፈርድ ከዚያ የሚመለስ ነው ።
- ፴፰. ተመልሶ ሲመጣም ስለ ሠሩት ሥራ መልስ እንዲሰጡ ሰዎች ሁሉ በሥጋ ይነሣሉ ።
- ፴፱. መልካምም የሠሩት ወደ ዘላለም ሕይወት ፣ ከፉም የሠሩት ወደ ዘላለም እሳት ይገባሉ ።
- ፵. የሁሉም የሆነ የክርስቲያኖች ሃይማኖት ይህ ነው ። በጽኑ እምነት ይህንን ሃይማኖት ያልያዘ ሰው ሊድን አይችልም ።

ምዕራፍ አሥራ አራት ።

ባሕታውያንና መነኩሳት ።

ስለ ባሕታውያን ።

ከሰው ተለዩ ።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከደቀ መዛሙርቱ ከመለ የቱ በፊት ፡ አብ እንደ ላከኝ እኔ ደግሞ እልካችኋለሁ ብሎ መናገሩ የሚታወስ ነው ። ዮሐ. ፳ ፡ ፳፩ ። ደቀ መዛሙርቱም የመጀመሪያ ዘመን ክርስቲያኖችም ይህንን ቃል በግሰብ ያላመነ ሰው ወደ ነበረበት ሁሉ እየደረሱ ስለ ክርስቶስ ይመስከሩና ብዙዎችን ያሳምኑ ነበር ።

በዘመን ብዛት ግን አንዳንድ ክርስቲያኖች ክርስቶስ የተናገረውን በመርሳት ትልቅ ስሕተት እስከ መሥራት ድርሰዋል ። እነርሱም ባሕታውያን የምገላቸው ሰዎች ናቸው ።

ዓለም ክፉ ነው ፡ ከሰውም ጋር መኖር በፈተና ከመውደቅ ያደርሳል ፡ ስለዚህ በዓለም ፍትወት እንዳልረከስ በብቸኝነት መኖር ይሻለኛል ፡ ከሰው ተለይቼ ሥጋዬን በግጉሳቂል ትዱስ እሆናለሁ በግለት ባሕታውያን ሆኑ ።

ባሕታዊ ግለት ከሰው ተለይቶ በብቸኝነት የሚኖር ግለት ነው ።

እነዚህ ሰዎች በቅድስና ለመኖር ሲሉ ወደ በረሀ እየሸጹ ሰው በሌለበት ጊዜአቸውን ያሳልፉ ነበር ። በቤት ሳይሆን በዋሻ ውስጥ የተቀመጡ አሉ ። በሌሊትም የሚተኙት በአፈር ላይ ነው ። የሥጋቸውን ምኞት ለማጥፋት ሲሉ በልዩ ልዩ መንገድ ሰውነታቸውን ያደክማሉ ። ምግብ በማሳነስ በራብ ተጨንቀው የሚኖሩ አሉ ። ሰውነታቸውን አይታጠቡም ፡ ጸጉራቸውንም ያሳድጋሉ ፡ የተቦረቢቀውን ልብስም ለብሰው ይኖራሉ ። ወይም በአርጨሜ ሥጋቸውን ሲገርፉ ይውላሉ ።

ይህን ሁሉ የሚያደርጉት የሥጋ ምኞት እንዲጠፋ ፡ ነፍሳቸውም ለመንግሥተ ሰማያት የተዘጋጀች

እንድትሆን ነው ። ለዚህም ምሳሌ እንዲሆን የሁለት ባሕታውያንን ታሪክ በአጭሩ እናውሳለን ።

አንቶኒዮስ ።

በ፫፻ ዓ.ም. ገደማ በግብጽ አገር አንቶኒዮስ የተባለ ወጣት ነበር ። ወላጆቹ ሀብታሞች የሆኑ ክርስቲያኖች ናቸው ። አንቶኒዮስ ገና በወጣትነቱ ሳለ እነርሱ ሞቱ ። አንድ ቀን በቤተ ክርስቲያን ቄሱ ፡ ፍጹም ልትሆን ብትወድ ፡ ሂድና ያለህን ሽጦህ ለድሆች ስጥ ፡ መዝገብም በሰማያት ታገኛለህ በሚለው ፡ ኢየሱስ በተናገረው ቃል ላይ ስብከት ሲያደርግ ሰማ ።

ስብከቱም ልቡን በጣም ስለ ነካው ከወላጆቹ የወረሰውን ሀብት ሁሉ ለድሆች ሰጥቶ ከሰው ተለይቶ በምድረ በዳ ዋሻ ውስጥ ተቀመጠ ። በዚያም በጾም ፡ በጸሎትም ፡ በአፈር ላይ በመተኛትም ፡ አሳንሶ በመብላትም ፡ ይህንንም በመሳሰለ ሁሉ ሰውነቱን በማድከም ብዙ ዓመታትን አሳለፈ ። እስከ እርጅና ድረስ ከምድረ በዳ ኑሮ አልተለየም ።

በቤተ ክርስቲያን ታሪክ የመነኩሳት አባት የሚለው ስም ተሰጥቶታል ።

የምስራው ስምያን ።

የአንቶኒዮስን አርጋያ በመከተል ባሕታዊ የሆነ ፡ ዝናውም ወደ ብዙ አገር የደረሰ ሌላም አለ ። ስሙ ስምያን ነው ። ቅዱስ ለመሆን ሲል በአንጾክያ ከተማ አቅራቢያ ቁመቱ ፳ ሚትር የሆነ የድንጋይ ምስሶ አቆመና በላዩ ላይ ተቀመጠ ። በዚያም ያለ ማቋረጥ ቀናጉንበስ እያለ ቀንና ሌሊት እስከ ፴ ዓመት ድረስ ቆየ ። የሌሊትን ቍር የፀሐይን ሐሩር ሳይፈራ ከዓመት ወደ ዓመት በምስራው ላይ ይቀመጥ ነበር ። ዝናብ ቢዘንብም ከዚያ አይወርድም ። በ፬፻፳ ዓ.ም. ከዚህ ዓለም እስኪለይ ድረስ ኑሮውን በዚህ ዓይነት ቀጠለ ።

ክርስቲያን ይህን በመሰለ ነገር እግዚአብሔርን ለማስደሰት መሞከሩ ትልቅ ስሕተት መሆኑ ግልጽ ነው ። ክርስቶስ ከተከታዮቹ የሚፈልገው ነገር ከዚህ የተለየ ነው ። ሰው ወዳለበት እንድንደርስ ፡ ደርሰንም

ቃለ እግዚአብሔርን እንድናስተምር እንጂ ከሰው እንድንሸሽ አላስተማረንም ።

በጥንት ዘመንም ቢሆን የባሕታውያን ኑሮ የተሳሳተ መሆኑን ብዙዎች ሰዎች ሳይገነዘቡ አልቀሩም ። ስሕተታቸውን ለማረም ሲሉ በብቸኝነት ከመቀመጥ በአንድነት በገዳም መኖር ይሻላል በማለት የገዳምን ኑሮ ያስጀመሩ አሉ ።

ስለ መነኩሳት ።

ገዳማት ተቋቋሙ ።

የገዳም ኑሮ በጥንት ቤተ ክርስቲያን ዘመን የተጀመረው በአራተኛው መቶ ዘመን መካከል ነው ።

በግብጽ አገር ጳጳሚዩስ የተባለ መነኩሴ በ፫፻፵ ዓ.ም. ገዳም አቋቋመ ። ከዚያም በኋላ በልዩ ልዩ ስፍራዎች በእርሱ አማካይነት ገዳማት ተቋቋሙ ። ብዙዎች መነኩሳትም ወደ እነዚህ ቦታዎች ተሰበሰቡ ።

ጳጳሚዩስ ለገዳማት የሚሆን ሕግ አዘጋጅቶአል ። ክርስትናም በኢትዮጵያ ከገባና ገዳማት ከተመሠረቱ በኋላ የጳጳሚዩስ የገዳም ሕግ ለኢትዮጵያም መነኩሳት እንደ መምሪያ ሆነ ።

በቂሣርያ አገር ባስልዮስ የተባለ ዝነኛ የገዳም አለቃ ነበር ። በ፫፻፱ ዓ.ም. ተወልዶ እስከ ፫፻፸፱ ዓ.ም. በሕይወት ቆየ ። በትውልድ አገሩ በሶርያ ትልቅ ገዳም አቋቋመ ። በምሥራቅ አገሮች ባስልዮስ የመነኩሳት መሪ ሆነ ። ገዳሙን ካቋቋመ በኋላ ግን ቄስ እንዲሆን ተመረጠ ። በኋላም በቂሣርያ ከተማ ጳጳስ ሆነ ።

በምዕራብ አገሮች የመነኩሳት መሪ የሆነ በ፩፻፳ ዓ.ም. ገደማ የተወለደው የኑርሲያው በነዲክቱስ የተባለው የኢጣሊያ አገር መነኩሴ ነው ። በሮሜ አቅራቢያ ሰፊ ገዳም መሥርቶአል ።

ሰው መነኩሴ እንዲሆን ሦስት ነገር እንዲያደርግ ተስፋ መስጠት ይኖርበታል ። አንደኛ ፡ ዘወትር በታዛዥነት እንዲኖር ፡ ሁለተኛ ፡ በድህነት እንዲኖር ፡ ሦስተኛ ፡ ሚስት ሳያገባ እንዲኖር ተስፋ ይሰጣል ። ሴት የሆነች እንደሆነ ባል እንዳታገባ ተስፋ ትሰጣለች ።

መነኩሳት የሠሩት ጠቃሚ ሥራ አለ ።

እግዚአብሔርን ለማገልገል ይህን በመሰለ ሕግ ተወስኖ መኖር አስፈላጊ መስሎ ባይታይም እግዚአብሔርን በመፍራት የኖሩ መነኩሳት ብዙዎቹ ጠቃሚ ሥራ እንደ ሠሩ የታመነ ነው ። ለምሳሌ እንደ ባሕታውያን ሳይሆኑ ብዙዎቹ በሥራ ትጉሞች ነበሩ ። ያልታረሰውን መሬት በማረስ ፣ ጥቅምም ያላቸውን ልዩ ልዩ ተክሎች በመትከል ፣ ለተቸገሩ ሰዎችም የቸርነትን ሥራ በመሥራት ፣ ያልተግሩትንም በማስተግር ፣ ቃለ እግዚአብሔርን በመስበክ ፣ ጠቃሚ የሆኑትን መጸሕፍት ገልብጠው ለመጪዎች ትውልዶች በማቆየት ይህንንም የመሰለ ሁሉ በመሥራት ለዘመኑ ሕዝብ ያበረከቱት አገልግሎት ጠቃሚ ሆኖ ተገኘ ።

ሆኖም የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማስፋፋት የመነኩሳትን ሳይሆን የሐዋርያት ዘመን ክርስቲያኖችን አብነትና እርዳታ መከተሉ የተሻለ ነው ።

ጥያቄዎች ።

- ፩. የጥንት ቤተ ክርስቲያን የሃይማኖት መገለጫዎች ስንት ናቸው?
- ፪. እነዚህ መገለጫዎች ለምን ተዘጋጁ?
- ፫. ለእኛ እንዴት ያለ ጥቅም ይሰጣሉ?
- ፬. የጥንት ዘመን ባሕታውያን የተሳሳቱት በምንድር ነው?
- ፭. ባለፉት ዘመናት ይኖሩ የነበር መነኩሳት ከባሕታውያን የተሻሉ ሆነው የተገኙት በምንድር ነው?

ምዕራፍ አሥራ አምስት

የጥንት ቤተ ክርስቲያን አባቶች ።

በሰብከት ፣ በትምህርትም ፣ ምዕመናንን በመምራት ፣ ስለ ክርስትና ሃይማኖት በጸፉት መጸሕፍትም ለጥንት ቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ አገልግሎት ያበረቱ ፣ እንደ ሃይማኖት አባቶች የሚቋጠሩ መምህራን አሉ ።

ከእነዚህም ተጥሎ ያሉትን ታሪኮች እንመልከት ።

ሀ : ኢሬኔዎስ =

ስለ ተወለደበት አገር =

ኢሬኔዎስ በጀጃ ዓ.ም. ገደማ በትንሽዋ እስያ ውስጥ ተወለደ = አገሩ የሰምርኔስ ከተማ ነው የሚሉ አሉ = በወጣትነቱ ጊዜ ለፖሊካርቶ ወዳጁ ነበር = ፖሊካርቶም በበኩሉ ሐዋርያው የሐንስን ያወቀው ብዙ ጊዜም ከእርሱ ጋር የሚገናኝ ሰው ስለ ሆነ ስለ ኢየሱስ የሰማውን ነገር ለኢሬኔዎስ ሊነግረው ቻለ =

የወንጌል ሥራው በጋሊያ አገር =

የእግዚአብሔርን ቃል ለማስተማር ጋሊያ ወደ ሚሉት አገር ሄደ = ይህ አገር በዘመናችን ረረንጳይ ይባላል = ለወንጌል ቃል ትልቅ ፍቅር ስለ ነበረው በጥሩ አካላት የአገሩን ተወላጆች አስተማረ = ቋንቋቸውንም ተማረ = ብዙዎች ሰዎችም አምነው ክርስቲያኖች ሆኑ =

ነገር ግን በአገር ውስጥ የክርስቲያኖች ጠላቶች አሉና በጀጃ ዓ.ም. ሊዮን በሚሉት ከተማ ውስጥ ስደት ተጀመረ = ብዙዎች ክርስቲያኖች መከራ ተቀብለው ስለ እምነታቸው ጥቱ = በዕድሜ ገፋ ያለ የቤተ ክርስቲያን ጳጳስም ተይዞ አስቃቂ በሆነ አሟሟት ጥተ = እርሱም ከጥተ በኋላ ኢሬኔዎስ የሊዮን ጳጳስ እንዲሆን ተጠራ =

የሐሰትን ትምህርት ተቃወመ =

ከስደት ይልቅ ለቤተ ክርስቲያን አደገኛ ሆኖ የተገኘው ነገር የዘመኑ የሰሐተት ትምህርት ነው = በመጽሐፍ ቅዱስ እየተጠቀሙ በተሳሳተ መንገድ ስለ እግዚአብሔር ስለ ክርስቶስም የሚያስተምሩ ሰዎች ነበሩ = ትምህርታቸው በሐዋርያት ዘመንም የነበረ ግንብስ የሚሉት ዓይነት ነው = ሌላም ከእውነት የራቀ ትምህርት የዘመኑን ክርስቲያኖች ያስቸግራቸው ነበር =

ኢሬኔዎስ ብዙ መጽሐፍ በግዘጋጀት እነዚህ ትምህርቶች ሐሳውያን መሆናቸውን ከመገለጡም

በላይ ትክክለኛውን የክርስቲያንን እምነት ለዘመኑ ሰዎች ያብራራላቸው ነበር ። በዚህም ለቤተ ክርስቲያን ከፍተኛና ነዋሪ የሆነ አገልግሎት አበርክቶአል ።

ስለ ሕይወቱ ፍጻሜ ትክክለኛውን ታሪክ ለማወቅ አልተቻለም ። በ፪፻፪ ዓ.ም. በሰማዕትነት ሞተ የሚል አፈ ታሪክ አለ ።

ለ ፡ ተርቱሊያኑስ ።

በትውልድ አገሩ ጠበቃ ሆነ ።

ተርቱሊያኑስ በ፻፶፭ ዓ.ም. ገደማ ካርታጌ በተባለች የሶሜናዊ አፍሪካ ከተማ ተወለደ ። የሞተበት ጊዜ በትክክል ባይታወቅም በ፻፻፱ ዓ.ም. ይሆናል ተብሎ ታስቦአል ።

ከአረመኔ ቤተ ሰብ የተወለደ ነውና ራሱም ሙሉ ሰው እስኪሆን ድረስ አረማዊ ሆኖ ይኖር ነበር ። በወጣትነቱም ጊዜ የብልግናን ሥራ ይሠራ ነበር ።

ጥሩ የትምህርት ተስጥዎ አለውና በትምህርት ቤት አጥጋቢ ውጤት ያመጣ ነበር ። በዘመኑ ሕዝብ አስተሳሰብ የጥብቅና ሥራ በጣም የተከበረ ነበር ፤ ብዙ ገንዘብም የሚያስገኝ ስለሆነ ተርቱሊያኑስ የተመኘው ጠበቃ ለመሆን ነበር ። እንዳሰበውም ትምህርቱን አጠናቅቆ ጠበቃ ሆነ ።

ክርስቲያን ሆነ ።

በተወለደበት አገር ፡ በተለይም በካርታጌ አካባቢ ከአረመኔነት ወደ ክርስትና የተመለሱ ሰዎች በርከት ያሉ ናቸው ። ተርቱሊያኑስም ስለ እነርሱ ሰዎች ቶአል ። በአረማዊነቱም ይንቃቸው ነበር ።

በቀን ብዛት ግን ስለ እምነታቸው የበለጠውን ለመረዳት በቃ ። ብዙዎች ክርስቲያኖች ሞትን ሳይፈሩ በዳኛ ፊት በደስታ ስለ ክርስቶስ ሲመሰክሩ ሳይሰማ አልቀረም ። ንቀቱም ወደ ማድነቅ ተለወጠ ። የክርስቲያኖች ነገር ልቡን ማረከው ። በመጨረሻም የእውነት መንገድ እነርሱ ያሉበት ነው ፤ እኔም እንደ እነ

ርሱ ልሁን ብሎ የክርስትናን ትምህርት ተምሮ ክርስቲያን ሆነ ። በካርታጉም ቤተ ክርስቲያን በሽማግሌነት ተመረጠ ።

ዝነኛ ሰባኪና ደራሲ ሆነ ።

የተፈጥሮ የንግግር ችሎታ አለውና ጥሩ የእግዚአብሔር ቃል ሰባኪ ሆነ ። ከዚህም በላይ ከፍተኛ የጽሕፈትም ችሎታ ስለአለው በተማረው ሰፊ ትምህርት እየተጠቀመ የክርስቲያንን ሃይማኖት የሚያብራሩ መጻሕፍትን በብዛት ጽፎአል ። ጠቅላላ ቀጥራቸው ከሠላሳ በላይ ነው ።

በዘመኑ የክርስቲያኖችን ሃይማኖት የሚያንኳስ ሱና የሚነቅፉ ፈላስፎችና ደራሲያን ነበሩ ። ለእነርሱ ተቃውሞ መልስ እንዲሆን ተርቱሊያኑስ በክርክር መልክ የሃይማኖቱን እውነተኛነት ለማሳየት መጻሕፍትን ጽፎአል ።

ሰው በተፈጥሮው ተስፋ የሌለው ኃጢአተኛ እንደ መሆኑ መጠን በክርስቶስ መዳን እንደሚያስፈልገው ጠለቅ ባለ አኳኋን በመጻሕፍቱ አስረድቶአል ። የእግዚአብሔርንም አንድነትና ሦስትነት በማመን ለመጀመሪያ ጊዜ ሥላሴ በሚለው ቃል የተጠቀመ ተርቱሊያኑስ ነው ።

ክርስቲያኖች ፡ አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ በማለት ስለ እግዚአብሔር ያላቸውን እምነት ይገልጣሉ ። ለሦስቱ አካላት ተርቱሊያኑስ በቋንቋው “ትሪኒታስ” የሚለውን ስም ሰጠ ። ትርጉሙም “ሥላሴ” ነው ።

እርሱ ከጻፋቸው መጻሕፍት ለቤተ ክርስቲያን የተገኘው ጥቅም ከፍ ያለ ነው ።

ስለ ጥምቀትና ስለ ጋብቻ የነበረው አስተያየት ።

ከፍ ብሎ የተጻፈው ነገር ሁሉ ቢታወቅለትም ግን በአንዳንድ ነገር መሳሳቱን ለመካድ አይቻልም ።

ለምሳሌ ሕፃናትን ማጥመቅ ስሕተት ነው ይልከበር ። በዘመኑ ክርስቲያኖች ሕፃናትን ያስጠምቁአቸው

ነበር = ተርቱሊያኑስ ግን ፡ ጥምቀት ለአዋቂ እንጂ ለሕግን አይደለም እያለ ይከራከር ነበር = ኢየሱስ ፡ ሕፃናትን ተውላቸው ፡ ወደ እኔም ይመጡ ዘንድ አትከልክላሉቸው ፤ መንግሥተ ሰማያት እንደነዚህ ላሉት ናትና ብሎ የተናገረው ቃል እውነተኛ ትርጉም አልገባውም ነበር ።

እንደዚሁም ምንም ራሱ ሚስት ያገባ ቢሆንም በጋብቻ ላይ ዝቅተኛ ግምት ነበረው = ለቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ሚስት ከማግባት አለማግባቱ ነው የሚሻለው የሚል እምነት ነበረው ። ይህ አስተያየት ግን በመጽሐፍ ቅዱስ የተደገፈ አይደለም ።

የሞንታኒዝም ተከታይ ሆነ ።

ተርቱሊያኑስ በናረበት ዘመን ብዙዎች ክርስቲያኖች በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እየደከሙ መሄድን ጀመሩ ። የቸልተኝነት መንፈስ የተጫናቸው አሉ ። አካሄዳቸውንም ቢመለከቱት በእነርሱና ባላመኑ ሰዎች መካከል ብዙ ልዩነት አይታይም ። በሥራቸው ዓለማውያንን ይመስሉ ነበር ማለት ነው ።

ተርቱሊያኑስ ይህንን ሁኔታ እየተመለከተ ያዘን ነበር ። በመጨረሻም ከትልቅዋ ቤተ ክርስቲያን ተለይቶ ሞንታኒዝም የሚሉት የክርስቲያኖች ማኅበር ተከታይ ሆነ ።

ይህንን ማኅበር ያቋቋመው ሞንታኒስ የተባለ ሰው ነው ። እንቅስቃሴውም በእርሱ ስም ተሰይሞ አል ።

ሞንታኑስ አምና ከተጠቀመ በኋላ ፡ ከእግዚአብሔር ራእይ ተገለጠልኝ ብሎ ሰብከት ጀመረ ። ብዙ ተከታዮችንም አገኘ ። እነርሱም በሕዝቡ መካከል የሚሰብኩት ሰብከት ፡ ክርስቶስ በቶሎ ይመለሳል ፡ ስለዚህ ለመምጣቱ እንዘጋጅ ፡ ከዓለም ፍትወትና ርዕሰት የራቅን እንሁን ፡ ቸልተኝነት ይቅር ፡ በጸሎትና በመልካም ሥራም የበረታን እንሁን የሚል ነበር ።

ከዚህም ሌላ በልሳን ይናገሩ ነበር ። አንዳንድ ጊዜም ከመንፈስ ቅዱስ ያገኙት መስሎአቸው ፡ ትንቢት አለኝ እያሉ ይሰብኩ ነበር ።

የሞንታኑስ ተከታዮች ስሕተት ።

በዚህ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ውስጥ ብዙዎች ክርስቲያኖች እንደ ነበሩ የታመነ ነገር ነው ። በዓለም ርዕሰት እንዳይለከፉ ራሳቸውን ይጠብቁ ነበር ። ነገር ግን የተሳሳቱበት ነገር ይኖራል ። ስሕተታቸውም በተለይ ሁለት ዓይነት ነው ።

ሀ ፡ ለመንፈሳዊ ስብሰባ በሚሰበሰቡበት ጊዜ በጸሎት አደራረጋቸው ፡ በስብከት አቀራረባቸው ፡ በጠቅላላ በስብሰባው አመራር ከመጠን በላይ የምዕመናንን ስሜት ለመቀስቀስ ይጣጣሩ ነበር ። የስብሰባውም ተካፋዮች በስሜት ማዕበል ላይ ተንሳፍፈው ሲገኙ ፡ መንፈስ ቅዱስ ወረደልን ይላሉ ። የስሜት መቀስቀስና የመንፈስ ሙላት ግን አንድ አይደለም ።

ለ ፡ እግዚአብሔር እስከ አሁን በራእይ ፡ እንዲሁም ትንቢትን በመስጠት ራሱን ለምዕመናን ይገልጣል የሚል እምነት ነበራቸው ። ስለዚህ ፡ የተገለጠልኝ ትንቢት አለኝ እያሉ ሲናገሩ የሚሉት ነገር በእነርሱ መካከል ልክ እንደ እግዚአብሔር ቃል ይቈጠር ነበር ። ይህም ሳይበቃቸው ቀርቶ ከእግዚአብሔር ተቀብለናል የሚሉትን ቃል ከሐዋርያት ትምህርት የበለጠ አድርገው ይቈጥሩት ነበር ።

ነገር ግን ክርስቲያን በምዕመናን መካከል ተነሥቶ የሚናገረው ቃል በምንም ዓይነት በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፈው ቃል የበለጠ ወይም የተሻለ ሊሆን አለመቻሉ ግልጽ ነው ። ብልጫ ያለው የመጽሐፍ ቃል ነው ።

በሕይወቱ መጨረሻ ላይ ተርቱሊያኑስ የዚህ እንቅስቃሴ ተከታይ ሆነ ።

ቤተ ክርስቲያን ግን የሞንታኑስን ተከታዮች አልተቀበለቻቸውም ። ብዙ መከራም ካዩ በኋላ በስድስተኛው መቶ ዘመን ውስጥ ጠፉ ።

ሐ ፡ አመብርሲዮስ ።

የሚላኖ አገረ ገዢ ሆነ ።

አመብርሲዮስ በ፫፻፵ ዓ. ም. በኢጣሊያ አገር ተወለደ ። አባቱ በሮሜ መንግሥት የተሾመ የጋሊያ

አገር ገዢ እንደ መሆኑ ከፍተኛ ሹመት ነበረው ። አምብሮሲዩስ ትምህርትን ካጠናቀቀ በኋላ በመንግ ግሥት ተቀጥሮ ሥራ ጀመረ ። በሥራውም የተመሰገነ ሆኖ ስለ ተገኘ ሚላኖ በተባለችው የኢጣሊያ አገር ከተማ የክፍለ አገሩ ገዢ ወይም አስተዳዳሪ እንዲሆን ተመረጠ ።

አምብሮሲዩስ ወደ ሚላኖ ከመምጣቱ በፊት የአሪዮስን የሐሰት ትምህርት ተከታይ የሆነ አንድ ጳጳስ በቤተ ክርስቲያን መሪነት ሲሠራ ቆይቶ ነበር ። ይህ ጳጳስ ሞተና አዲስ መምረጥ አስፈላጊ ሆነ ። የቤተ ክርስቲያኒቱ አባሎች ግን በጉዳዩ ተለያይተው ነበር ። ግማሾቹ እንደ ሚችው ጳጳስ የአሪዮስ ተከታዮች ሲሆኑ ሌሎቹ የአሪዮስ ትምህርት ስሕተት ነው ፣ ይህ ንንም ትምህርት የሚያስተምር በቤተ ክርስቲያናችን ጳጳስ እንዲሆን አንፈልግም በማለት ስለ ተቃወሙ በሚላኖ ቤተ ክርስቲያን የከረረ ጸብ ተፈጠረ ።

ማኅበረ ምዕመናኑ በቤተ ክርስቲያናቸው ተሰብስበው በተገኙበት ጊዜ የጳጳሱ የምርጫ ጉዳይ ሁከት እንዳይፈጥር በማለት አምብሮሲዩስ ራሱ የስብሰባው ተካፋይ ለመሆን ወደዚያ ሄደ ። ገዢ ነውና እርሱ ከተገኘበት የሚጣሉትን ሰዎች ሊያስታግሣቸው ይችላል እንደ ማለት ነው ።

አምብሮሲዩስ ጳጳስ ይሁን ።

በስብሰባው መካከል ግን ያልታሰበ ነገር ሆነ ። ጳጳሳችን ማን ይሁን በሚለው ውይይት መካከል በድንገት አንድ ትንሽ ልጅ ፣ አምብሮሲዩስ ጳጳስ ይሁን ብሎ ጮኸ ። ከስብሰባው ተካፋዮች መካከል ብዙዎች ባይገልጡትም በልባቸው ያሰቡት ይህ ልጅ የተናገረውን ነገር ነው ። ስለዚህ ልጁ ይህንን እንደ ተናገረ ብዙዎቹ ወዲያው መስማማታቸውን በመግለጥ አምብሮሲዩስ የሚላኖ ቤተ ክርስቲያን ጳጳስ እንዲሆን ይለምኑት ጀመር ።

እርሱ ግን ፡ በፍጹም አልችልም ፡ ለዚህ ከፍተኛ አገልግሎት እኔ በቂ ሰው አይደለሁም በማለት ብዙ ጊዜ አለመስማማቱን ፡ አለመቻሉንም ነገራቸው ። ሕዝ

ቡም ካህናቱም ግን ልመናቸውን አልተውም ። ሆኖም ለእርሱ የሚሆን ነገር መስሎ አልታየውምና ከተፈለገ በት ነገር ሊያመልጥ ሲል ከከተማ ሸሸ ።

ለጥቂት ጊዜ ጉዳዩን ረጋ ባለ መንፈስ ካሰላሰለ በኋላ ፣ በሕዝቡ በኩል የደረሰኝ ጥሪ ምናልባት የእግዚአብሔር ጥሪ ይሆን ይሆናል ብሎ አሰበና ወደ ከተማ ተመልሶ ፈቃደኛ መሆኑን ገለጠላቸው ። ነገር ግን በጣም የቆየ ክርስቲያን አይደለም ። የክርስትናን ሃይማኖት በመማር ላይ ይገኛልና ገና አልተጠመቀም ነበር ። ስለዚህ የተፈለገበትን ከፍተኛ የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት ለመፈጸም እንዲችል ተጠመቀ ፣ ጳጳስም እንዲሆን አጭር በሆነ ጊዜ ውስጥ አስፈላጊው ዝግጅት ተደርጎ ለአገልግሎቱ ተመረቀ ።

ተወዳጅ የቤተ ክርስቲያን መሪ ሆኖ ተገኘ ።

እርሱ የተማረው ትምህርት ለቤተ ክርስቲያን ሥራ ሳይሆን ለመንግሥት ሥራ የሚያበቃ ነበር ። ቢሆንም በጣም ትጉና መንፈሳዊ የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ሆኖ ተገኘ ።

በመንግሥት ሥራ ላይ በነበረበት ጊዜ ብዙ ሀብት ነበረው ። የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት ከጀመረ በኋላ ግን ፣ ለወንጌል ሠራተኛ ይህን ያህል ሀብት ሊኖረው አይገባም በማለት ብዙ ገንዘብ ለድሆች አካፍሎ ሰጠ ። በሚገባም የእግዚአብሔርን ቃል ለሕዝብ ለማስተማርና ለመስበክ እንዲችል በትልቅ ትጋት መጽሐፍ ቅዱስን ያጠና ጀመር ። እግዚአብሔርም የንግግር ችሎታ ስለ ሰጠው የሰሚዎችን ልብ የሚስብና የሚያረካ ግሩም የሆነ ሰባኪ ለመሆን በቃ ። ስብከቱን ሰምተው ካመኑት ሰዎች መካከል አንዱ ዝናው በቤተ ክርስቲያን የታወቀ አውግስጢኖስ የተባለ የቤተ ክርስቲያን አባት ነው ።

አምብሮሲዩስ በቤተ ክርስቲያን አገልግሎቱ በጣም የተመሰገነና የተወደደ ሰው ሆነ ። ገዘንተኞችን የሚያጽናና ፣ ለድሆች የሚያስብ ፣ የተቸገሩትን የሚረዳ ፣ ምክር ለሚያስፈልጋቸው መምከሩን ያላቋረጠ መንፈሳዊ መሪ ነው ።

እንደ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊ ስለ እርሱ እንዲህ ብሎአል ፡ ለማገበረ ምዕመናኑ እረኛ ፡ ለተጨቂኑት ደጋፊ ፡ የቤተ ክርስቲያን ጠባቂ ፡ የሕዝብ አስተማሪ ፡ እውነትን የተመረከቡ የነገሥታት አማካሪና ዘላፊ ነበር ። ርስቱን ፡ ወርቁን ፡ ብሩንም ለድሆች በማካፈል አገልግሎቱን ጀመረ ። ለራሱም ምንም ያህል ጥቅም አይፈልግም ነበር ። በየሰንበቱ ስብከት የሚያደርግ ፡ ቢያስፈልግም በሳምንት መካከል ፡ አንዳንድ ጊዜም በቀን ሁለት ጊዜ ቃሉን የሚሰብክ ነበር ። ልዩ በሆነ ጥንቃቄ ለክርስትና ተማሪዎች የሚያስብ ፡ ሊያነጋገረውም የሚፈልግ ሰው ቢኖር ትልቁንም ትንሹንም እኩል አድርጎ ይቀበላል ። ያለ ፍርሃትም የአሪ የሰን ኑፋቂ ይቃወም ነበር ።

በቄሣር ላይ የቤተ ክርስቲያንን ተግሣጽ አደረገ ።

ፍርሃት ያልተሰማው የእግዚአብሔር ቃል ሰባኪ መሆኑን የሚመሰክርለት ብዙ ታሪክ አለ ። ለምሳሌ በ፫፻፶ ዓ.ም. በተሰሎንቄ ከተማ ሕዝቡ በአንድ የጦር አዛዥ ላይ ተነሥቶ ገደለው ። በዚያን ጊዜ የዘመኑ ቄሣር ቱዎዶሲዩስ-እንደዚህ ያለ ሥራ የመንግሥትን ክብር የሚነካ ነው በማለት በከተማው ሕዝብ ላይ ለመበቀል ሲል በጨዋታ አደባባይ ውስጥ እንዲሰበሰቡ አደረገና በዚያ ሳሉ ወታደሮች እንዲገድሉአቸው አዘዛቸው ። በብዙ ሺህ የሚቂጠሩትን ወንዶች ሴቶችም ሕፃናትንም እንደ ከብት አርደው ፈጁአቸው ።

አምብርሲዩስ ይህንን ሁሉ ጥልቅ በሆነ ገዝን ተመለከተው ። እንደዚህ ያለ ሥራ ተገቢ መስሎ አልታየውም ። ስለዚህ ቄሣር በሕዝብ ፊት ኃጢአቱን አምኖ ንስሐ ካልገባ ወደ ቤተ ክርስቲያን ፡ ወደ ቅዱስ ቊርባንም ሊመጣ አይችልም ብሎ ወሰነበት ።

ቄሣርም ተግሣጹን ተቀብሎ ወደ ቤተ ክርስቲያን መጣና ብዙ ሕዝብ በተሰበሰበበት ኃጢአቱን አምኖ ይቅርታ ለመነ ።

ትጉ ወንጌላዊ የመዝሙርም ደራሲ ።

በጠቅላላው አምብሮሲዮስ ለቤተ ክርስቲያን ያበረከተው አገልግሎት ከፍተኛ ነው ። በራሱ ስብከት በሚላኖ ብዙዎች አሕዛብን ወደ እምነት መንገድ መልሶአል ። ቃሉ ወዳልተሰበከበትም አገር የወንጌል መልእክተኞችን መላኩ ተጽፎለታል ። በተለይም ብዙ መዝሙራትን በመጻፍ፣ በዘመኑም አዲስ የሆነ መንፈሳዊ የመዝሙር ዜማ በማስተማር ማግበረ ምዕመናንን ደስ በሚያሰኝ አኳኋን አገልግሎት አል ።

በ፪፻፺፯ ዓ.ም. በሞት ከዚህ ዓለም በተለየ ጊዜ ክርስቲያኖች ብቻ ሳይሆኑ ክርስቲያን ያልሆኑትም ጭምር አለቀሱለት ።

ጥያቄዎች ።

- ፩. ኢሬኔዎስ በወጣትነቱ ጊዜ የኢሱስን ታሪክ ከማን ሰማው ?
- ፪. የአግዚአብሔርን ቃል የሰበከበት አገር የትኛው ነው ?
- ፫. ተርቱሊያኑስ በዩት አገር ተወለደ ?
- ፬. ክርስቲያን ከመሆኑ በፊት ምን ይሠራ ነበረ ?
- ፭. እርሱ የጻፋቸው መጻሕፍት ለቤተ ክርስቲያን እንዴት ያለ ጥቅም ሰጡ ?
- ፮. ተርቱሊያኑስ በሕይወቱ መጨረሻ ላይ ከትልቅዋ ቤተ ክርስቲያን ለምን ተለየ ?
- ፯. አምብሮሲዮስ በሚላኖ የአገረ ገዢነት ሹመቱን ትቶ ጳጳስ እንዲሆን ያነሣው ነገር ምንድር ነው ?
- ፰. አምብሮሲዮስ ቤተ ክርስቲያንን የጠቀማት ምን ምን በመሥራቱ ነው ?
- ፱. አምብሮሲዮስ ለዘመናችን የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች መልካም ምሳሌና አርጋያ ሊሆን የሚችለው ስለ ምንድር ነው ?

መ ፡ አውግስጢኖስ ።

ልጅነቱ ።

ታላላቅ ከሚባሉት ከጥንት ቤተ ክርስቲያን መምህራን አንዱ አውግስጢኖስ ነው ።

ታጋስተ በተባለችው የሰሜን አፍሪካ ከተማ በ፫፻፶፬ ዓ.ም. ተወለደ ። አባቱ ክርስቲያን አልነበረም ። በሕይወቱ መጨረሻ ላይ ግን የእግዚአብሔርን ቃል ተቀብሎ አምኖአል ። ሞኒካ የተባለችው የአውግስጢኖስ እናት እግዚአብሔርን የምትፈራ ፡ ጥሩ መንፈሳዊት ፡ ልጅዋን በክርስቲያናዊ መንገድ ለመምራት የተጣጣረች ክርስቲያን ነበረች ። ከእርሷ አውግስጢኖስ በጥሩ አኳኋን የክርስትና ትምህርት ተማረ ።

አውግስጢኖስ ግን በልጅነቱ ጊዜ አልተጠመቀም ። ይኸውም እንዲጠመቅ በቂ እውቀት ቢኖረውም ጥምቀትን ካለመፈለጉ የተነሣ ነው ። የተማረው ትምህርት ልቡን በጣም አልነካውምና በልጅነቱ ክርስቲያን የመሆን ፍላጎት አልነበረውም ። በትምህርት ቤት በነበረበት ጊዜ ዓለማውያን ከሆኑ ጓደኞች ጋር በመተባበር ራሱ ዓለማዊ ሆነ ። እናቱም በጣም አዘነች ።

ወጣትነቱ ።

አባቱ ግን በልጁ ሳይደሰትና ሳይከራ አልቀረም ። ምክንያቱም በትምህርት ረገድ ብልጥ ነው ። ተቀባይ ነው ። ስለዚህ በኤለሜንተሪ ትምህርት ቤት ጥሩ ውጤት አምጥቶ በ፲፯ ዓመት ዕድሜው በከፍተኛ ደረጃ እንዲማር ወደ ካርታጎ ተላከ ። ነገር ግን በመጥፎ ሥራና ልማድ ከተጸመዱ ልጆች ጋር ተቀላቀለና በእነርሱ ብልግና ወደ ውርደት ሥራ ተመራ ። አስጸያፊ በሆነ ሥራ ራሱን አረከሰ ። እናቱ በብዙ ምክርና ጸሎት ልታሳድገው ሞክራ ነበር ። መልካም የሆነ ምክርዋን ሁሉ ግን እርግፍ አድርጎ ጣለና ራሱን ወደ ኃጢአት ረግረግ ወረወረ ።

ከአንዲት ልጃገረድ ጋር ተዋውቆ ወደዳት ። በሕጋዊ መንገድም ሳያገባት እስከ አሥራ ሦስት ዓመት

ድረስ ከእርስዋ ጋር ኖረ ። ልጅም ከእርስዋ ወለደ ። በዚህ ሁሉ መካከል እናቱ ስለ ልጅዋ ሁኔታ እያሰበች በማልቀስ ወደ እግዚአብሔር ትጮኽ ነበር ። ወደ እግዚአብሔር ተመልሶ እንዲድን ሌሊትና ቀን በጸሎት ትተጋ ነበር ።

የተደሰተ ቢመስልም ሰላም አልነበረውም ።

አውግስጢኖስ አስተዋይ ተማሪ እንደ መሆኑ መጠን የጠቢባንንና የፈላስፋዎችን መጻሕፍት በትጋት ይመረምር ነበር ። ነገር ግን ከእነዚህ አዋቂዎች ሁሉ የልብን ሰላም ሊያገኝ አልቻለም ። በኃጢአት የሚደሰት ቢመስልም እውነተኛ ደስታ የለውም ። የዘመኑም ክርስቲያን ያልሆኑ ፍልስፍናዎች ሊረዱት አልቻሉም ። የእግዚአብሔርን ቃል ያልተማረና ያላመነ የዚህ ዓለም አዋቂ ሰውን ወደ እውነተኛ ነገር ለመምራት አለመቻሉን በኋላ እስከ መገንዘብ ድረስ ። ክርስቲያን ከሆነ በኋላ ከጻፋቸው መጻሕፍት በአንዱ ላይ፡-እግዚአብሔር ሆይ፣ የአንተ እንሆን ዘንድ ፈጠርኸን፣ በአንተም እረፍት እስኪያገኝ ድረስ ለልባችን ሰላም የለውም ብሎ ጽፎአል ።

ወደ ሮሜ ሄደ ።

በካርታጎ ትምህርቱን ካጠናቀቀ በኋላ የንግግር አዋቂ ሆኖአልና በዚህች ከተማ የንግግርን ትምህርት ማስተማር ጀመረ ። ስምንት ዓመት ይህን ትምህርት ሲያስተምር ከቆየ በኋላ ግን ወደ ሮሜ እሄዳለሁ ብሎ ወሰነ ። እንዳይሄድ እናቱ ደጋግማ ለመነሻው ። ክርስቲያን አይደለምና ወደ ታላቂቱ ወደ ሮሜ ከተማ ቢሄድ የባሰ ነገር ሊደርስበት ይችላል በማለት ልትከለክለው ትፈልግ ነበር ።

እርሱ ግን እሄዳለሁ በማለቱ ሐሳቡን ሳይለውጠው ቀረ ። እናቱም ልታስቀረው አለመቻልዋን ተገንዝባ፣ እሺ እኔም ከአንተ ጋር ልሂድ አለች ። በመርከብ ወደ ሮሜ ለመጓዝ ተዘጋጅቶ ነበር ። መርከቡም ወዳለበት ወደብ አብረው መጡ ። አውግስጢኖስ ግን እናቱ ከእርሱ ጋር ወደ ሮሜ እንድትሄድ

አይፈልግምና ሌሊቱን በአንዲት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንድታሳልፍ አባበላት ። ይህን ማድረጉ ሊያታልላት ስለ ፈለገ ነውና ወደ መርከቡ ሳትደርስ እርሱ ለማምለጥ እንዲችል ነበር ።

እንዳሰበም ሆኗለት ። ሞኒካ በተባለችው ቤተ ክርስቲያን አደረች ። እርሱም ተለያት ። በማግሥቱ ወደ ወደቡ ብትደርስ ልጅዋን አጣች ። አውግስጢኖስ ወደ ሮሜ ለመድረስ መንገዱን ቀጥሎአል ። እናቱም ወደ ቤትዋ ተመለሰች ። ስለ ልጅዋም ስለ ደኅንነቱም መጸለይዋን ቀጠለች ።

በሚላኖ የአምብሮሲዩስን ስብከት ይሰማ ጀመር ።

አውግስጢኖስ ግን በሮሜ በመኖርና በመሥራት አልተደሰተም ። ስለዚህ በሚላኖ ከተማ ሥራ ባገኘ ጊዜ ወደዚያ ተዛወረ ። በዚህች ከተማ የአምብሮሲዩስን ዜና ሰምቶ ስብከቱን ለመስማት መሄድ ጀመረ ። ነገር ግን በመጀመሪያ የተደሰተው ጳጳሱ ባቀረበው መልእክት ሳይሆን በአነጋገሩ ለዛና ውበት ነው ። አውግስጢኖስ በንግግሩ ችሎታ ተገረመ ። ይህን በሚያህል በታረመ አነጋገር ለመናገር የሚችል ሰው ልቡን አስደሰተው ።

ነገር ግን መስማቱን ሲቀጥል ሳለ ቀስ በቀስ የንግግሩን ውበት ረስቶ የመልእክቱን ቃል ልብ ማድረግ ጀመረ ። ክርስቲያን አይደለም ። ሰላምም የለውም ። የነፍሱን ራብ ለማስታገሥ ሲል ከብዙ ዓመት ጀምሮ የሚያረካውን ነገር ለማግኘት ተጣጥሮ ነበር ። እስከ አሁን ግን አላገኘም ። አምብሮሲዩስ ምንድር ነው የሚሰብከው? ምናልባት የእውነት ቃል ይሆን ይሆናል እያለ ያመነታ ጀመር ።

በዚህም መካከል መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናት ጀመረ ። ቢሆንም ለጊዜው የቃሉ ምሥጢር አልገባ አለው ። ሆኖም በሚገባ የመጽሐፉን ቃል ለማስተዋል ጠለቅ ያለ ምኞት ስላደረበት ከሌሎች ጋር የክርስቲያንን ሃይማኖት አርእስተ ነገሮች ለመማር ለትምህርት ተመዘገበ ። መጽሐፍ ቅዱስንም ማጥናቱን ሲቀጥል ነገሩ ይገባው ጀመረ ። ቢሆንም ሙሉ ብርሃን ገና በነፍሱ አልበራም ነበር ።

ስለ ነፍሱ ደገንነት ተጨነቀ ።

ታገለ ። ኃጢአቱ ጉላ ብሎ ስለ ታየው በራሱ ሁኔታ አዘነ ። የእግዚአብሔር ሞግ ተሰማው ። በዚህ ዓይነት እየተጨነቀ ሲኖር ሳለ ከዕለታት አንድ ቀን ምን አደርጋለሁ? ምንስ እሆናለሁ? ምን ይሻለኛል? የሚለው ብርቱ ስሜት ልቡን ሞልቶት በአቅራቢያው ወዳለው ወደ አንድ የአትክልት ቦታ ርጦ፡-አምላኬ ሆይ እስከ መቼ? አቤቱ፡ እስከ መቼ ትቂጣኛለህ? የልጅነቱን ኃጢአቶች አታስብብኝ ። እስከ መቼ? እስከ መቼ? ነገ? ወይስ ተነገ ወዲያ? ዛሬስ ለምን አይሆንም? አሁን ስለ ምን አይሆንም? በዚህች ሰዓት ለውርደቱ ፍጻሜ ለምን አይሆንም? ብሎ እግዚአብሔርን ለመነ ።

የልጁ መዝሙር ።

በዚያን ጊዜ በአቅራቢያው ካለ ከአንድ ቤት አንድ ትንሽ ልጅ፡ ውሰድና አንብብ፡ ውሰድና አንብብ ብሎ ሲዘምር ሰማ ። አውግስጢኖስም መጽሐፍ ቅዱሱን ለማገኘት ፈጠን ብሎ ተነሣ ። መጽሐፉንም ተርትሮ፡ በቀን እንደምንሆን በአገባብ እንመላለስ፡ በዘፈንና በስካር አይሁን፡ በዝሙትና በመዳራት አይሁን፡ በክርክርና በቅናት አይሁን፡ ነገር ግን ኢየሱስ ክርስቶስን ልበሱት፡ ምኞቱንም እንዲፈጽም ለሥጋ አታስቡ የሚለውን ቃል በሮሜ ፲፫፡ ፲፫—፲፩ አነበበ ።

የደገንነት ብርሃን በራሉት ።

ይህንን ቃል በተመለከተ ቅጽበት የልቡ ጨለማና ጭንቀት ተወገደለት ። ፍጹም ሰላምም ተሰማው ። የኃጢአትን ስርየት እንዳገኘ ለማመን ቻለ ። ወዲያውም ጌታ ኢየሱስን የመከተል ጥልቅ የሆነ ናፍቆት ተሰማው ።

ይህ ከመሆኑ በፊት እናቱ ሞኒካ ከልጅዋ ጋር ለመሆን ወደ ሚላኖ መጥታ ነበር ። አውግስጢኖስም ንስሐ መግባቱንና ወደ ክርስቶስ መምጣቱን በነገራት ጊዜ የተሰማት ደስታ ይህ ነው አይባልም ። ከብዙ ዓመ

ታት ጀምሮ ስለ ደገንነቱ ትጽልይ ነበር ። እግዚአብሔርም ጸሎትዋን ስለ ሰማት ምስጋናዋ ከፍ ያለ ሆነ ።

አውግስጢኖስ ንስሐ በገባ ጊዜ ሠላሳ ሦስት ዓመት ሆኖት ነበር ። በተከታዩም ዓመት ከእናቱ ጋር ወደ ሮሜ ለመመለስ ተነሣ ። ከዚያም ወደ ትውልድ አገሩ ወደ አፍሪካ መንገዳቸውን ለመቀጠል ጉዞ ጀመሩ ። ከሮሜ ወጣ ካሉ በኋላ ሞኒካ እንዲህ ብላ ልጅዋን አጫወተችው ።

ሞኒካ ከመሞትዋ በፊት የተናገረችው ቃል ።

ልጄ ሆይ ፡ ከእንግዲህ ወዲህ በሕይወቴ የሚያምረኝ ነገር የለም ። በዓለም ውስጥ ምን እንደምሠራ አላውቅም ። ለምንስ እዚህ እኖራለሁ ? አላውቅም ። በምድር ለማግኘት የተመኘሁት ነገር ሁሉ ተፈጽሞ ልኛል ። በምድር ላይ ለመኖር የሚያስመኝ ምክንያት ነበረኝ ። የተመኘሁትም ከመሞቴ በፊት አንተ ያመነ ክርስቲያን እንድትሆን ለማየት ነበር ። እግዚአብሔር አሁን ከመጠን በላይ ይህን ፈጽሞልኛል ። የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ የዓለምን መንገድ ትተህ የእርሱ አገልጋይ ለመሆን መብቃትህን አይቼአለሁ ። ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ ምን ለመሥራት እዚህ እቆያለሁ ?

ሞኒካ ይህንን ቃል ከተናገረች በኋላ ጥቂት ቀን ቆይታ ታመመች ። በአጭር ጊዜ ውስጥ በሽታዋ ስለጸናባት ጥቂት ቀን እንደ ቆየች በሞት ከዚህ ዓለም ተለየች ። የልጅዋን መዳን ለማየት በቃች ። የልብዋ ናፍቆት ተፈጸመላት ። ከዚያም በኋላ ከጌታዋ ጋር ለመሆን ወደ ወዲያኛው ዓለም ተሻገረች ።

በአገሩ ያበረከተው ሰፊ አገልግሎት ።

አውግስጢኖስ እናቱን በመንገድ ላይ ከተለያት በኋላ ወደ አፍሪካ ለመመለስ መንገዱን ቀጠለ ። በዚያም በመጀመሪያ ቄስ ፡ ከዚያም በኋላ ሂፓ በተባለች ከተማ ጳጳስ ሆነ ።

አውግስጢኖስ ለቤተ ክርስቲያን ያበረከተው አገልግሎት ሰፊ ነው። ዓርባ ዓመት ያህል ለወንጌል መስፋፋት በታማኝነት ሲያገለግል ቆይቶአል። ለእውነት ቃል የተዋጋ እንደ መሆኑ መጠን የሐሰትን ትምህርት ይቃወም ነበር።

ለምሳሌ፡ ከአይርላንድ አገር ጴጥራን የተባለ መንኰሴ ወደ አፍሪካ መጥቶ፡ ሰው የተወረሰ ኃጢአት የለበትም፡ በራሱ ኃይል በቅድስና ለመኖር ይችላል እያለ ባስተማረ ጊዜ አውግስጢኖስ ከመጽሐፍ ቅዱስ ማስረጃ በማቅረብ የመንኰሴው ትምህርት ከእውነት የራቀ መሆኑን ገለጠበት።

በስብከትና በትምህርት ብቻ ሳይሆን ጠቃሚ የሆኑ ልዩ ልዩ መጻሕፍት በመጻፍ ለቤተ ክርስቲያን ዋጋ ያለው ነገር አውርሶአል። የአውግስጢኖስ መጻሕፍት እስከ ዛሬ ድረስ የሚጠኑ ናቸው።

በእግዚአብሔር ጸጋ በረከት የሞላበት አገልግሎቱን እስከ ዕለተ ሞቱ ድረስ ቀጠለው።

ምድራዊ አገልግሎቱም ከተፈጸመ በኋላ በ፪፻፴ ዓ.ም. በሂፓ ከተማ በሞት ከዚህ ዓለም ተለየ።

ጥያቄዎች።

- ፩. የአውግስጢኖስ የወጣትነቱ ጊዜ እንዴት ነበር ?
- ፪. ወደ ክርስቶስ ተመልሶ እንዲድን እግዚአብሔር የመራበት አመራር እንዴት ነበር ?
- ፫. እኛ ከአውግስጢኖስ እናት ምን ምን ልንማር እንችላለን?

ሠ፡ የሌሎች መምህራን ታሪክ በአጭሩ።

በጥንት ቤተ ክርስቲያን ዘመን እግዚአብሔርን በቃሉ በማገልገላቸው ሊጠቀሱ የሚገባቸው ሌሎችም መምህራን አሉ።

፩ ኪጵሪያኑስ ።

የካርታጉ ጳጳስ ኪጵሪያኑስ በዘመኑ ስመ ጥሩ የሆነ የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ነበር ። ስለ ጳጳስ መን ፈሳሂ ሥልጣን የነበረው አስተያየት ግን ትክክለኛ ነው ለማለት አያስደፍርም ። ጳጳስና ቤተ ክርስቲያን አንድ ናቸው ። ጳጳስም ከሌለ ቤተ ክርስቲያንም ልትኖር አትችልም ለማለት ያስተምር ነበር ። ይህ ግን ልክ አይደለም ።

ኪጵሪያኑስ በዚህ ባይደገፍም ግን እስከ መጨረሻ ድረስ ያለ ፍርሃት ለክርስትና ሃይማኖቱ ተዋጊ በመሆኑ በምስጋና ልናስታውሰው ይገባናል ።

በጀጌጃ 9. ም. በክርስቲያኖች ላይ በደረሰባቸው ስደት መካከል በካርታጉ ከተማ አቅራቢያ እንደ መጥ ምቁ ዮሐንስ ራሱን ተቋርጦ በሰማዕትነት ሞተ ።

፪ የእስክንድሪያው ክሌምናጦስ ።

በሁለተኛው መቶ ዘመን መጨረሻና በሦስተኛው መቶ ዘመን መጀመሪያ ላይ ዝናው እስከ ብዙ አገር በደረሰ በከፍተኛ ደረጃ መንፈሳዊ ትምህርት በሚሰጥበት ትምህርት ቤት ያስተምር ነበር ። መጽሐፍ ቅዱስን የሚያብራሩ ብዙ መጻሕፍትም ጽፎአል ።

የናረበት ዘመን ክርስቲያኖች የተሰደዱበት ስለሆነ ክሌምናጦስም በእምነቱ ምክንያት መከራ ተቀብሎአል ። በጀጌ 9. ም. በእስክንድሪያ ከተማ አስቃቂ በሆነ ስደት መካከል ከከተማ እንዲሸሽ ተገደደ ። በኋላ በጀጌ 9. ም. ቂግርያ በተባለች ከተማ በሞት ከዚህ ዓለም ተለየ ።

፫ አሪጊኔስ ።

ክሌምናጦስ ከሞተ በኋላ አሪጊኔስ በእስክንድሪያው ትምህርት ቤት ጎላፊ ሆነ ። መጽሐፍ ቅዱስን ከመጠን በላይ የሚወድ ሰው ስለሆነ ሌትና ቀን በብዙ ትጋት ያጠናው ነበር ። በጣም የተማረ ሊቅ ሆነ ። እውቀቱንም ለሰው ለማበርከት ሲል በብዛት መንፈሳዊ መጻሕ

ፍትን ጽፎአል = እርሱ የጻፋቸው መጻሕፍት ጠቅላላ ቊጥራቸው እስከ ስድስት ሺህ የሚደርስ ይሆናል ይባላል =

ብዙ ዓመት ካስተማረ በኋላ ክርስቲያን በመሆኑ በስደት ጊዜ በጢሮስ ከተማ ታስሮ ወደ ወገኒ ቤት ተጨመረ = በእስራጥም ጊዜ ብዙ ሥቃይ ስለ ደረሰ በት ተፈትቶ ከወገኒ ቤት በወጣ ጊዜ ጤና የሌለው በሽተኛ ይመስል ነበር =

ከተፈታ በኋላ ብዙ ጊዜ በሕይወት አልቆየም = በ፪፻፶፬ ዓ.ም. ሞተ = የተወለደውም በ፩፻፳፮ ዓ.ም. ነው =

፬፤ የሐንስ አፈ ወርቅ =

የሐንስ አፈ ወርቅ ወይም ክሪሶስተሞስ በ፫፻፵፯ ዓ.ም. በአንጾኪያ ከተማ ተወልዶ እስከ ፬፻፯ ዓ.ም. በሕይወት ኖረ = በመጀመሪያ በአንጾኪያ፣ ከዚያም በኋላ በቊስጥንጥንያ ጳጳስ በመሆን ቤተ ክርስቲያንን አገለገለ =

ጥሩ መንፈሳዊ መሪና የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂ ከመሆኑም በላይ አስደናቂ የሰብከትና የንግግር ሰጦታ ስለ ነበረው አፈ ወርቅ የሚለው የቅጽል ስም ወጣለት = በግሪክ ቋንቋ የሐንስ ክሪሶስተሞስ ተባለ =

ከዘመኑ ክርስቲያኖች ብዙዎቹ በአካሄዳቸው ከት ክክለኛው መንገድ ርቀው ሲገኙ ተመልክቶ ያለ ፍርገት በእግዚአብሔር ቃል ይዘልፋቸው ነበር = በቂግር ቤት ያለው ዓለማዊነት ላይቀር በእርሱ ሰብከት ተወቀለ =

በዚህ ምክንያት፡- የሐንስ አፈ ወርቅ የሐሰት መምህር ነው፣ ተሳዳቢ ነው ተብሎ ተከሰሰና ከቊስጥንጥንያ እንዲሸሸ በጉባዔ ተፈረደበት = ከከተማ እንደ ወጣ ገን በግግሥቱ ኃይለኛ የመሬት መንተጥተጥ የከተማውን ሕዝብ አሸበረው = የቂግርም ባለቤት ኤሻ ዶክሲያ፣ ጳጳሱን ስላባረርነው የእግዚአብሔር ፍርድ ይሆናል ብላ የሐንስ በተሉ እንዲመለስ ላከችበት = እርሱም መጣ = ቢመጣም ገን ኤሻዶክሲያ ከዓለማዊነት ዋና ከከንቱ ኑሮዋ አልተመለሰችም =

ለራስዋ ክብር ስትል በከተማ መካከል ክብር የተሠራ የራስዋን ምስል አቆመች ። ምስሉም በተመረቀ ጊዜ የቀስጥንጥንያ ሕዝብ በብዙ ዘፈን ይፈነጥዝ ነበር ። የሐንስ አፈ ወርቅም ይህንን ሁሉ አይቶ ተቋጣና አንድ ቀን በቤተ ክርስቲያን ስብከት ሲያደርግ ፡ ሄሮድያዳ እንደ ገና እየዘፈነች ናት ፡ እንደ ገና የየሐንሰን ራስ ትፈልጋለች ብሎ ጮኸ ።

በዚህም ምክንያት እንደ ገና አባረሩትና በስደተኝነት በአርመን አገር እንዲኖር ተገደደ ።

በዚያ ሳለ ግን ራቅ ባለ ስፍራ ከጥቁር ባሕር አጠገብ ስደተኛ ሆኖ እንዲኖር ተወሰነበት ። ወደዚያም ለመድረስ በእስረኝነት በመንገድ ላይ ሳለ ብዙ ተጉላላና ወደ ቦታው ሳይደርስ ከድካም የተነሣ በ፪፻፯ ዓ.ም. ሞተ ።

፩ ፡ ሂሴድኒሙስ ።

በመጨረሻ የምንጠቅሰው ሂሴድኒሙስ ነው ። በ፫፻፵ ዓ.ም. ያልጥቲያ በተባለ አገር ተወለደ ። እርሱም በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ዝነኛ ሊሆን የቻለው የቋንቋ አዋቂ በመሆኑና መጽሐፍ ቅዱስን ወደ ላቲን ቋንቋ በመተርጎሙ ነው ። በሮሜ መንግሥት የሕዝቡ ግማሽ የሚነጋገሩበትና የሚያውቁት ቋንቋ ስለ ሆነ ሂሴድኒሙስ ይህንን ትርጉም በማዘጋጀቱ ለቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ አገልግሎት ሰጥቶአል ።

ብዙ ዓመት በቤተ ልሔም በባሕታዊነት ከኖረ በኋላ በ፪፻፳፭ ዓ.ም ሞተ ።

ጥያቄዎች ።

፩. ጳጳስና ቤተ ክርስቲያን አንድ ናቸው ። ጳጳስም ከሌለ ቤተ ክርስቲያንም ልትኖር አትችልም ብሎ የተናገረው ማን ነው?

፪. እንዲህ ማለቱ ትክክለኛ ነው ወይስ ሐሰት?

፫. አሪጊኔስን በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ከሌላ ነገር ሁሉ ይልቅ ስሙን የሚያስጠራው ምንድር ነው?

- ፩. የቀስጥንጥንያው ጳጳስ አፈ ወርቅ ተብሎ የተሰየመው በምን ምክንያት ነው?
- ፪. የዘመናችን ሰባኪዎች ከየሐንስ አፈ ወርቅ ምን ምን ሊማሩ ይችላሉ?
- ፫. ሂሌርኒሙስ ምን በመሥራቱ ቤተ ክርስቲያንን ጠቀማት?

ምዕራፍ አሥራ ስድስት ።

መደምደሚያ ።

ሀ ፡ የክርስትና ሃይማኖት መስፋፋት ።

ክርስቶስ በምድር ላይ ከተመላለሰበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ፭፻ ዓ.ም. ገደማ በጥንታዊው ዓለም ውስጥ የሆነው የወንጌል መስፋፋት አስደናቂ የሆነ ታሪክ ያለበት ነው ። ጌታ ኢየሱስ በምሳሌ የተናገረውን ቃል ሊያስታውሰን ይችላል ። የእግዚአብሔር መንግሥት በሰናፍጭ ቅንጣት ትመሰላለች ። በምድር በተዘራች ጊዜ በምድር ካለ ዘር ሁሉ ታንሳለች ፤ በኋላ ግን ትወጣለች ፤ ከአትክልትም ሁሉ የምትበልጥ ትሆናለች ፤ የሰማይ ወፎችም በጥላዋ ሊሰፍሩ እስኪችሉ ታላላቅ ቅርንጫፎች ታደርጋለች ብሎ አስተምሮናል ። ማር. ፩ ፡ ፱—፴፪ ።

እውነት ነው ፡ የወንጌል ዘር ቅንጣት በመጀመሪያ በአይሁድ አገር በተዘራች ጊዜ በጣም አነስተኛ ነበረች ። የወንጌል መስፋፋት በትንሹ ነው የተጀመረው ። በመጀመሪያ ቃሉን ሰምተው ያመኑበት ጥቂቶች ናቸው ።

በኋላ ግን የእግዚአብሔር ቃል ጥሩ ዘር ከመሆኑ የተነሣ በብዙዎች ሰዎች ልብ ውስጥ ሥር ሰድዶ ፍሬ ማፍራት ጀመረ ። አስገራሚ በሆነ ቅልጥፍናም የደገንነት መልእክት ከአገር ወደ አገር ፣ ከሕዝብ ወደ ሕዝብ እየተስፋፋ ሄደ ።

በጥንታዊው ዓለም በሰሜን በኩል እስከ መካከለኛው አውሮጳ፡ በምዕራብ እስከ አይርላንድ እስከ እንግሊዝ አገር፡ በምሥራቅ እስከ ፋርስና እስከ ሕንድ አገር፡ በደቡብም እስከ ዓረብና እስከ ኢትዮጵያ ድረስ የወንጌል መልእክተኞች ደርሰው የክርስቶስን ቃል አሠራዊተው ነበር።

ጌታ በምሳሌ እንደ ተናገረው ያች ትንሽ ቅንጣት ትልቅ ዛፍ ሆነች። የእግዚአብሔር ቃል በተስፋፋበት መጠን ደግሞ በየአገሩ ደስ የሚያሰኝ ብዙ ለውጥና መሻሻል ታየ። የኅብረተ ሰብ ኑሮ በጥሩ አኳኋን ተለወጠ። የክርስቲያን ቤት በሰላምና በንጽሕና የተጠበቀ በመሆኑ ስለ ክርስትና ሃይማኖት ኃይልና በረከት በመልካም ይመሰክር ነበር። ክርስቲያኖችም የእግዚአብሔርን ቃል መመሪያ በማድረግ የታመሙትን በመጉብኘት፡ የታረዙትን በማልበስ፡ የተራቡትን በመመገብ፡ ለታሰሩትም የቸርነትን እርዳታ በማድረግ ይህንንም በመሳሰለ ሁሉ እምነታቸውን በተግባር ሲተረጉሙ በቃል ብቻ ሳይሆን በሥራም ቤተ ክርስቲያንን ያስፋፋ ነበር።

ለ፡ የቤተ ክርስቲያን መደራጀትና የጳጳሳት ሥልጣን።

በየአገሩ ተቋቁመው የነበሩ አብያተ ክርስቲያናት በዘመን ብዛት በጳጳሳት የሚመሩ ሆኑ። ይህ ሁኔታ ግን በቤተ ክርስቲያን ላይ መንፈሳዊ ጉዳት አመጣ። የጳጳሱ ሥልጣን እያደገ በሄደበት መጠን የቦታው ቄስ ወይም ሽማግሌ፡ ወይም ደግሞ የማኅበረ ምዕመናኑ መንፈሳዊ አገልግሎት እየመነመነና እየደከመ ሄደ።

በሐዋርያት ዘመን የነበረው ጥሩ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ታፍኖ ሞተ። ጳጳሱ ትልቅ ሹም መስሎ በሥልጣኑ ቤተ ክርስቲያንን በሚመለከት ነገር ሁሉ ውሳኔ የሚሰጥ ስለ ሆነ ለምዕመናን የጥሪ አገልግሎት የማይሰጣቸው ሆኑና መንፈሳዊ ሕይወት መዳከሙ ተከትሎ መጣ።

በዘመን ብዛት ደግሞ በጳጳሳት መካከል የሥልጣን ሽሚያና ውድድር ሳይፈጠር አልቀረም። በተለ

ይቻ የሮሜ ከተማ ጳጳስ በግቴዎስ ወንጌል በምዕራፍ ፲፮ ተግባር ፲፰ ላይ ጌታ ኢየሱስ ለኢፕሮስ የተናገረውን ቃል በመተርጉም፡ በሮሜ ያለው ጳጳስ ከሁሉም በላይ መሆን አለበት፡ የሮሜ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ ጳጳስ ኢፕሮስ ነበር፤ እኔም የእርሱ ተከታይ ስለሆንሁ በጌታ ፈቃድ የሁሉም አለቃና መሪ መሆን ይገባኛል እያለ ይከራከር ነበር።

የምዕራብ አገሮች አብያተ ክርስቲያናት የበላይ ነቱን ተቀብለው በግርቲን ሉተር ዘመን ቤተ ክርስቲያን እስከ ታደሰችበት ጊዜ ድረስ በሮሜ ጳጳስ ሥልጣን ሥር ይተዳደሩ ነበር። ሉተር የነገሩን ስሕተት ተገንዝቦ ተቃወመው። እውነትም፡ ጌታ ኢየሱስ ለኢፕሮስ የተናገረው ቃል እርሱን ብቻ የሚመለከት ቃል አይደለም። ሌሎችንም ሐዋርያት ጭምር ይመለከታል። የሐ. ጽ፡ ፩፣ ፩፫ ይመለከቱ። ከሐዋርያትም አልፎ ግንባራ ምዕመናንን ይመለከታል። ግቴ. ፲፰፡፲፰—፩ ይመለከቱ

ሐ፡ ክርስትና በሮሜ የመንግሥት ሃይማኖት ሆኑ ያመጣው ጥቅምና ጉዳት።

ከዚህ በፊት እንደ ሰማነው ቆስጠንጢኖስ ቴማር በሆነበት ጊዜ ክርስትና በመንግሥት የተደገፈ ሃይማኖት ሆነ። በአንድ በኩል ስንመለከተው ይህ ሁኔታ የክርስቲያኖችን እምነት በበለጠ የማያስፋፋ ሆኖ ተገኘ። አረመኔነትም እየጠፋ ሄደ።

በሌላ አንጻር ጉዳዩን ስንመለከተው ግን የመንግሥት ድጋፍ በቤተ ክርስቲያን ለመንፈሳዊ ግድ የለሽ ነትና ችልተኝነት ምክንያት ሆነ።

ክርስቲያን መሆን ቀላል ነገር ሆነና ብዙዎች ሰዎች ከልብ ሳይሆን እንዲያው መንግሥት የሚወድደውን ሃይማኖት መከተል ይሻላል በማለት ብቻ ለሰዎች የክርስትና ሃይማኖት ተከታዮች ሆኑ። በዚህም ምክንያት በክርስቲያኖች መካከል ዓለግጧት እየበዛ ሲሄድ ታየ።

ከዚህም ሌላ ብዙዎች የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በማይገባ በመንግሥት ድጋፍ እየተጠቀሙ አብ

ያተ ክርስቲያናትን በመንፈሳዊ መንገድ ሳይሆን በኃይልና በሥጋዊነት ይገዙአቸው ነበር ።

መ፡ የሮሜ መንግሥት ስለ መውደቁ ።

አምስተኛው መቶ ዘመን በጥንታዊው ዓለም ላይ ትልቅ ለውጥ አመጣበት ። ይኸውም የሮሜ መንግሥት በመውደቁ ነው ። ከብዙ መቶ ዓመታት ጀምሮ በዓለም ሕዝቦች መካከል የመጀመሪያው ማፅረገና ስፍራ ስትይዝ የቆየችው ገናናይቱ መንግሥት ከሰሜን በመጡ ባልሠለጠኑ ሕዝቦች ተወርራ ወደቀች ። በክብርና በሥልጣን ተወዳዳሪ ያልነበራት የጥንታዊው ዓለም ንግሥት ሮሜ ተዋረደች፤ ደከመች ። በመጀመሪያ በ፪፻፲፫ እንደገናም በ፪፻፸፮ ዓ.ም በጠላት እጅ በመግባትዋ ፍጻሜዋ ደረሰ ። በልዩ ልዩ መንግሥታትም ተከፋፍላ ቀረች ።

ይህ መለዋወጥ ሁሉ በዘመኑ ሕዝብ ላይ ብዙ ችግር አስከተለበት ። ጦርነት ስለ በዛ፤ የመንግሥትም ሁኔታ የማያስተማምን ሆኖ ስለ ተገኘ፤ ብዙዎች ሰዎችምን ይሻለናል? ወዴትስ ለመሄድ እንችላለን? እያሉ ሲጨነቁ ወደ ቤተ ክርስቲያን ይጠጉ ነበር ። መንግሥት ቢፈርስም ቤተ ክርስቲያን አልፈረሰችም ። በዘመኑም የተቸገሩትን፤ የተራቡትንና የታመሙትን ለመርዳት እጅዋን የዘረጋች ቤተ ክርስቲያን ናት ። ብዙዎቹ በተስፋ ወደ ቤተ ክርስቲያን ይመለከቱ የነበር በዚህ ምክንያት ነው ።

ሠ፡ እነሆ፤ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁል ጊዜ ከእ

ናንተ ጋር ነኝ ።

ማቴ. ፳፰፡ ፳ ።

በደረሰባት ሁሉ መካከል ቤተ ክርስቲያን ለምን አልጠፋችም? አረማውያን የሆኑ ባለ ሥልጣናት ሊደመስሱአት ሞከሩ ። አልሆነላቸውም ። ሐሳውያን መምህራን ከትምህርት መሠረትዋ ሊያናጉአትና ሊያፈርሱአት ተነሡ ። አልቻሉም ። ግን አንዳንድ ጊዜ በመሪዎችዋ መንፈሳዊ ጉድለት ምክንያት፤ ወይም ደግሞ

በምዕመናን መሰልቸትና ዓለማዊነት ምክንያት የሚያሰጥ ሁኔታ ተፈጠረባት ። ቤተ ክርስቲያን ግን አልጠፋችም ።

ስለምን ?

እነሆ ፡ እስከ ዓለም ፍጻሜ እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ የሚለው የኢየሱስ ቃል መልስ ሊሆን ይችላል ። በብዙ ፈተናና መከራ መካከል ቤተ ክርስቲያን እንዳትጠፋ የጠበቃት እርሱ ነው ።

ወደ ፊትም እንደማትጠፋ ኢየሱስ ራሱ ቃል ገብቶላታል ።

ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ ናት ። ለጊዜው ብትጨነቅም በወዲያኛው ዓለም የማያልፈው ክብር በላይ ላይ እስኪገለጥ ድረስ ኃያል በሆነ ክንዱ እየመራና እየደገፈ ይጠብቃታል ።

ክርስቲያን ይህንን ያምናል ። ስለዚህ በተስፋ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ እየተመለከተ ፡ በእርሱ ፡ በወደደን እናሸንፋለን እያለ ወደ ላይኛው አገር እስኪደርስ ድረስ በደስታ እግረ መንገዱን ይቀጥላል ። ሮሜ ፰ ፡ ፴፯ ።